{ } { }

Bakara Suresi | 258 | GİT

◀ **Bakara / 258** ▶

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذ۪ي حَٓاجَّ اِبْرٰه۪يمَ ف۪ي رَبِّه۪ٓ اَنْ اٰتٰيهُ
اللّٰهُ الْمُلْكَۢ اِذْ قَالَ اِبْرٰه۪يمُ رَبِّيَ الَّذ۪ي يُحْي۪
وَيُم۪يتُۙ قَالَ اَنَا۬ اُحْي۪ وَاُم۪يتُۜ قَالَ اِبْرٰه۪يمُ فَاِنَّ
اللّٰهَ يَأْت۪ي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ
الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذ۪ي كَفَرَۜ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِم۪ينَۚ

Türkçe Transcript
Elem tera ile-lleżî *h*âcce ibrâhîme fî rabbihi en âtâhu(A)llâhu-lmulke iż **k**âle ibrâhîmu rabbiye-lleżî yu*h*yî veyumîtu **k**âle enâ u*h*yî veumît*(u)*(c) **k**âle ibrâhîmu fe-inna(A)llâhe ye/tî bi-şşemsi mine-lmeşri**k**i fe/ti bihâ mine-lmaġribi febuhite-lleżî kefer*(a)*(k) va(A)llâhu lâ yehdi-l**k**avme-**zz**âlimîn*(e)*

Abdulbaki Gölpınarlı Meali
Kendisine Allah'ın saltanat verdiği kişinin, İbrahim'le çekişmeye başladığını görmedin mi? O zaman İbrahim, benim Rabbim diriltir, öldürür demişti. O, ben de diriltirim, öldürürüm dedi. İbrahim dedi ki: Şüphe yok ki Allah, güneşi doğudan çıkarmada, sen batıdan doğdur. İnanmayan, bu söze şaşırıp kalmıştı. Allah zalim kavmi doğru yola sevketmez ki.

> *İbrahîm Peygamber'le davaya girişen Nümrud'dur. Halk arasında bu padişaha Nemrut denegelmiştir. Rivâyete göre Tanrılık dâvasına kalkışan ilk adamdır.*

Abdullah-Ahmet Akgül Meali

Allah, kendisine mülk *(hükümdarlık)* **verdi diye, Rabbi konusunda İbrahim'le tartışmaya gireni** *(Nemrut kâfirini)* **görmedin mi? Hani İbrahim: "Benim Rabbim diriltir ve öldürür" deyince; o da: "Ben de öldürür ve diriltirim** *(istediğimi katleder, istediğimi öldürmekten vazgeçerim)*" **demişti.** *(O zaman)* **İbrahim: "Şüphesiz Allah Güneş'i doğudan** *(çıkarıp)* **getirir;** *(haydi)* **sen de onu batıdan** *(çıkarıp)* **getir** *(Allah'ın Güneş sistemi ve gezegenlerle ilgili mükemmel düzenini değiştir de görelim)*" **deyince, o kâfir** *(Nemrut)* **böylece afallayıp kalıvermişti. Allah,** *(böylesi)* **zalimler topluluğunu hidayete erdirmeyecektir.**

Abdullah Parlıyan Meali
Başka bir dayanağı olmadan Allah kendisine hükümdarlık bağışladığı için İbrahim ile Rabbi hakkında münakaşa eden o hükümdarı görmez misin? Hani İbrahim: "Rabbim hayat veren ve öldürendir" demişti de, O: "Ben de hayat verir ve öldürürüm." demişti. Bunun üzerine İbrahim: "Allah güneşi doğudan doğduruyor, öyleyse sen de batıdan doğdur" demişti de, bunun üzerine Allah'tan gelen gerçekleri örtbas eden o kâfir hükümdar, şaşırıp donakalmıştı. Allah varlık sebebine aykırı davranan böyle kimseleri asla hidayete erdirmez.

Ahmet Tekin Meali
Allah kendisine zenginlik ve saltanat verdiği için, şımararak, Rabbi hakkında deliller getirerek İbrâhim'le tartışanı, diktatör Nemrud'u görmüyor musun? İbrahim: "Yaratan, yaşama kabiliyeti, gücü ve varlıklara işleyiş düzeni veren, koruyan, kontrol eden Rabbim, hayat veren ve eceller gelince ölümü gerçekleştirendir" dedi. Nemrud: "Ben de hayat veririm ve ölümü gerçekleştiririm" diye karşılık verdi. İbrâhim: "Allah güneşi doğudan doğduruyor. Haydi sen de batıdan doğdur" dedi. Kulluk sözleşmesindeki ortak taahhüdünü, Allah'a iman, kulluk ve sorumluluk bilincini şuuraltına iterek örtbas edip inkârda ısrar eden Nemrud şaşırıp kaldı. Allah, inkârı, isyanı alışkanlık haline getirmiş, zâlim, müşrik bir kavmi, hidayete, doğru yola sevketme lütfunda bulunmayacak.

Ahmet Varol Meali
Allah kendisine hükümdarlık verdi diye, İbrahim'le Rabbi hakkında tartışmaya gireni görmedin mi? İbrahim: "Benim Rabbim dirilten ve öldürendir" dediğinde "Ben de diriltir ve öldürürüm" demişti. Bunun üzerine İbrahim: "Allah güneşi doğudan getirir, sen de onu batıdan getir bakalım" deyince o inkar eden şaşırıp kaldı. Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez.

Ali Bulaç Meali
Allah, kendisine mülk verdi, diye Rabbi konusunda İbrahim'le tartışmaya gireni görmedin mi? Hani İbrahim: 'Benim Rabbim diriltir ve öldürür' demişti; o da: 'Ben de öldürür ve diriltirim'

demişti. (O zaman) İbrahim: 'Şüphe yok, Allah güneşi doğudan getirir, (hadi) sen de onu batıdan getir' deyince, o inkârcı böylece afallayıp kalmıştı. Allah, zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

Ali Fikri Yavuz Meali
Allah, kendisine saltanat ve mülk verdi diye (azarak) İbrahim ile Rabbi hakkında mücadele eden Nemrud'u görmedin mi? İbrahim ona; "- Benim Rabbim (kudreti ile) hem diriltir, hem öldürür." dediği vakıt o Nemrud; "- Ben de diriltir, öldürürüm." demişti. İbrahim (Aleyhisselâm); "- Allah güneşi doğudan getiriyor, haydi sen onu batıdan getir" söyleyince, o küfreden Nemrud şaşırıp tutuldu. Allah zâlimler kavmini muvaffak etmez. (Nemrud öldürülmesi gereken bir kimseyi azâp edip, bir suçsuzu da öldürmek suretiyle, kendisinin gûya diriltmeye ve öldürmeye kâdir olduğunu Hazreti İbrahim'e karşı söylediği rivayet edilir.")

Bahaeddin Sağlam Meali
Allah ona iktidarı vermiş olduğundan (şımararak) Rabbi hakkında İbrahim'le tartışanı görmedin mi? Hani İbrahim; "Rabbim, dirilten ve öldürendir" deyince, O: "Ben de diriltirim ve öldürürüm" dedi. İbrahim: "Rabbim güneşi doğudan batıya getiriyor. Sen de onu batıdan geri getir" deyince, o kâfir şaşkına döndü. Hiç şüphesiz Allah, zalim bir toplumu doğru yola iletmez.

Bayraktar Bayraklı Meali
Allah kendisine hükümdarlık verdiği için şımararak Rabbi hakkında İbrâhim ile tartışmaya gireni görmedin mi? İşte o zaman İbrâhim, "Rabbim hayat veren ve öldürendir" demişti. O da, "Hayat veren ve öldüren benim" demişti. İbrâhim, "Allah güneşi doğudan getirmekte, haydi sen de onu batıdan getir" deyince kâfir apışıp kaldı. Allah zâlimler topluluğunu hidayete erdirmez.

Besim Atalay Meali (1965)
Kendisine ülke verildiğinde, Tanrısı hakkında, İbrahim ile çekişen kimseyi görmedin mi sen? İbrahim ona dedi ki: «Dirilten de, öldüren de benim Tanrımdır», o da dedi ki: «Ben de diriltirim, ben de öldürürüm!», İbrahim dedi ki: «İmdi Allah güneşi doğudan gönderiyor, sen batıdan getirsene!...» Kâfir de donakaldı, zalim olan bir ulusu, Allah doğru yola iletmez

---

Cemal Külünkoğlu Meali
Allah kendisine hükümdarlık verdi diye (şımarıp azarak) Rabbi hakkında İbrahim ile münakaşa eden (Nemrût'u) görmedin mi (ondan haberin olmadı mı)? Hani İbrahim: "Benim Rabbim hem diriltir hem de öldürür." demişti. O (Nemrut) da: "Ben (de) yaşatır ve öldürürüm (istediğimi katleder, istediğimi öldürmekten vazgeçerim)." demişti. (Bunun üzerine) İbrahim: "Allah güneşi doğudan getirmektedir; haydi sen de onu batıdan getir." deyince kâfir (Nemrut) apışıp kalmıştı. Allah zulmeden kimseleri doğru yola ulaştırmaz.

Hükümdar (Nemrut): "Ben de hayat verir ve öldürürüm." diyor ve bunu ispatlamak için öldürülmesi gereken idama mahkûm bir kimseyi belli bir müddet azap ettikten sonra bağışlıyor, bir suçsuzu da öldürtüyordu. Böylece, kendisinin güya yaşatmaya ve öldürmeye muktedir olduğunu göstermeye çalışıyordu.
Ayette zikredilen hükümdarın "Nemrutlardan herhangi birisi olduğu söylenmektedir. Nasıl ki, Eski Mısır hükümdarlarına "Firavun" deniyorduysa, Keldani kavmi hükümdarlarına da "Nemrut" denirdi.

Cemil Said (1924)
Kendisine mülk ihsân iden Allâh hakkında İbrâhîm ile mubâhase idene dâir bir şey işitmedin mi? İbrâhîm "Hayâtı ve memâtı viren benim rabbimdir" dimiş idi. Nemrûd "Hayâtı, memâtı viren benim" didi. İbrâhîm "Allâh güneşi şarkdan çıkarıyor, sen garbdan çıkar göreyim" didi. Kâfir mebhûr kaldı. Allâh zâlimlere tarîk-i hidâyeti göstermez.

Diyanet İşleri Meali (Eski)
Allah kendisine mülk verdi diye İbrahim ile Rabbi hakkında tartışanı görmedin mi? İbrahim: "Rabbim, dirilten ve öldürendir" demişti. "Ben de diriltir ve öldürürüm" dedi; İbrahim, "Şüphesiz Allah güneşi doğudan getiriyor, sen de batıdan getirsene" dedi. İnkar eden şaşırıp kaldı. Allah zulmeden kimseleri doğru yola eriştirmez.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)
Allah, kendisine hükümdarlık verdi diye (şımarıp böbürlenerek) Rabbi hakkında İbrahim ile tartışanı görmedin mi? Hani İbrahim, "Benim Rabbim diriltir, öldürür." demiş; o da, "Ben de diriltir, öldürürüm" demişti. (Bunun üzerine) İbrahim, "Şüphesiz Allah güneşi doğudan getirir, sen de onu batıdan getir" deyince, kâfir şaşırıp kaldı. Zaten Allah, zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

Diyanet Vakfı Meali
Allah kendisine mülk (hükümdarlık ve zenginlik) verdiği için şımararak Rabbi hakkında İbrahim ile tartışmaya gireni (Nemrut'u) görmedin mi! İşte o zaman İbrahim: Rabbim hayat veren ve öldürendir, demişti. O da: Hayat veren ve öldüren benim, demişti. İbrahim: Allah güneşi doğudan getirmektedir; haydi sen de onu batıdan getir, dedi. Bunun üzerine kâfir apışıp kaldı. Allah zalim kimseleri hidayete erdirmez.

Edip Yüksel Meali
ALLAH kendisine hükümdarlık verdiği halde, İbrahim ile Rabbi hakkında tartışan dikkatini çekmedi mi? İbrahim, "Benim Rabbim O'dur ki yaşatır ve öldürür," deyince, "Ben de yaşatır ve öldürürüm," demişti. İbrahim, "ALLAH güneşi doğudan getiriyor. Sen de batıdan getirsene," deyince inkarcı adam şaşırıp kalmıştı. ALLAH zalim toplumu doğruya iletmez.

Bu tartışmada İbrahim'in yöntemi ilgi çekicidir. Kralın, "Ben de yaşatır öldürürüm" biçimindeki demagojisini tartışmayarak bir başka

soruya geçiyor. Bak 13:15.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali
Allah, kendisine hükümdarlık verdi diye, Rabbi hakkında İbrahim'le tartışanı görmedin mi? Hani İbrahim, ona: "Benim Rabbim odur ki, hem diriltir, hem öldürür." dediği zaman: "Ben de diriltir ve öldürürüm." demişti. İbrahim: "Allah güneşi doğudan getiriyor, haydi sen onu batıdan getir!" deyince o inkâr eden herif şaşırıp kaldı. Öyle ya, Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez.

Elmalılı Meali (Orijinal)
Baksanâ ona: O, kendine Allah meliklik verdi diye İbrahime rabbı hakkınd a huccet yarışına kalkana, İbrahim ona «benim rabbım o kadirı kayyumdur ki hem diriltir hem öldürür» dediği vakit «ben diriltirim ve öldürürüm» demişti, İbrahim: «Allah güneşi Meşrıktan getiriyor, haydi sen onu Mağribden getir» deyiverince o küfreden herif dona kaldı, öyle ya: Allah zalimler güruhunu muvaffak etmez

---

Erhan Aktaş Meali
Allah, kendisine mülk[1] verdi diye İbrahim'le Rabb'i hakkında tartışanı görmedin mi? Hani İbrahim: “Benim Rabb'im diriltir ve öldürür.” demişti. O da: “Ben de diriltir ve öldürürüm.” demişti. İbrahim: “Öyleyse, Allah Güneş'i doğudan çıkarıyor, sen de batıdan çıkar.” deyince, o gerçeği yalanlayan nankör, şaşırıp kaldı. Allah, zalim olan halka doğru yolu göstermez.

1- Yetki, sorumluluk, görev.

Hasan Basri Çantay Meali
Allah kendisine mülk (-ü saltanat) verdiği için (şımararak) İbrâhîm ile, Rabbi hakkında, çekişeni görmedin mi? Hani İbrahim: «Benim Rabbim hem diriltir, hem öldürür» deyince o: «Ben de diriltir, öldürürüm» demişdi. İbrâhîm: «Allah güneşi doğudan getiriyor. Haydi sen de onu batıdan getir» deyince ise o kâfir şaşırıb (ve tutulub) kalmışdı. Allah zaalimler güruhunu muvaffak etmez.

Hayrat Neşriyat Meali
Allah kendisine saltanat verdi diye (gururlanarak) Rabbi hakkında İbrâhîm ile tartışanı (Nemrud'u) görmedin mi? O zaman İbrâhîm (ona): “Rabbim, hayat veren ve öldürendir!” demişti. (O ise:) “Ben (de) hayat verir ve öldürürüm!” dedi.(2) İbrâhîm (bununüzerine): “İşte şübhesiz Allah, güneşi doğudan getiriyor, haydi (sen de) onu batıdan getir!” dedi de artık o inkâr eden şaşırıp kaldı. Çünki Allah, zâlimler topluluğunu (inkârlarındaki ısrarları sebebiyle) hidâyete erdirmez.

(2)Nemrud, bu haksız iddiâsını isbât için hapishâneden getirttiği iki mahkûmdan birisini öldürttü, diğerini bağışladı; böylelikle güyâ hayâta iâde etti. (Kurtubî, c. 2/3, 285)

İlyas Yorulmaz Meali
Kendisine Allah tarafından mülk verilmiş olduğu halde, İbrahim ile kendisine mülkü veren Rabbi hakkında münakaşa edeni gördün mü? İbrahim "Benim Rabbim hem dirilten ve hemde öldürendir" demişti de, o da "Bende diriltir ve öldürürüm" demişti. İbrahim "Şüphesiz Allah güneşi doğudan getirir, batıdan batırır, sende güneşi batıdan getir" deyince, böylece inkâr eden şaşırtıldı. Allah zulmeden toplumları doğru yola eriştirmez.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
Bilmez misin o kimseyi ki Allah kendine hakanlık vermişken yine de İbrahim ile onun çalabı üzerine çekişip durmuştu. O gün İbrahim: « Benim çalabım hem diriltir, hem öldürür» deyince o: « Ben de hem diriltirim, hem de öldürürüm demişti. İbrahim: « Gerçekten, Allah, güneşi Doğu'dan doğurtuyor, sen de Batı'dan doğurtsana» deyince Allah'ı tanımayan o kimse şaşırakalmıştı. Allah kıyıcılar takımını doğru yola iletmez.

İsmail Hakkı İzmirli
Kendisine padişahlık verdiğinden nâşi [4] Rabbi hakkında İbrahim/e çene çalan Nemrud-u görmedin mi? Hani İbrahim ona «yaşatan da öldüren de benim Rabbimdir» demişdi. O da «ben de yaşatır, öldürürüm» demişdi. Tekrar İbrahim «Allah güneşi şark tarafından getirir, haydi sen de onu garp tarafından getir» deyince kâfir olan Nemrut tutulup kalmış idi. Allah zâlimlere hidayet etmez.

[4] Yahut padişahlığı verdiği vakit.

Kadri Çelik Meali
Allah kendisine hükümranlık verdi diye İbrahim ile Rabbi hakkında tartışanı görmedin mi? Hani İbrahim, "Rabbim dirilten ve öldürendir" dediğinde, "Ben de diriltir ve öldürürüm" demişti. İbrahim, "Şüphesiz Allah güneşi doğudan getiriyor, sen de batıdan getirsene" dedi. Küfre sapan kimse şaşırıp kaldı. Allah zulüm eden kimseleri hidayete eriştirmez.

Mahmut Kısa Meali
Allah kendisine hükümdarlık verdi diye, O'nun bahşettiği zenginlik ve güçle şımarıp azgınlaşarak **Rabb'i hakkında İbrahim'le tartışmaya girişen** Nemrut adındaki **kimsenin hâline bir baksana! Hani İbrahim:**
"Benim Rabb'im hem dirilten, hem de öldürendir!" deyince, o:
"Ben de tıpkı senin Rabb'in gibi **diriltir ve öldürürüm!" dedi.**

Sonra güya iddiasını ispatlamak için, ölüm cezası almış iki mahkûmu zindandan çıkarttı. Birini öldürdü, diğerininse hayatını bağışladı. **Buna karşılık İbrahim,** onunla kısır tartışmalara girmeden**:**
"Peki, **Allah güneşi doğudan getirir, haydi sen de** kayıtsız şartsız itaat edilmeye lâyık bir otorite isen, **onu batıdan getirsene!" deyince, o inkârcı şaşırıp kaldı,** İbrahim'e verecek bir cevap bulamadı.
Allah, hakîkati bile bile reddeden **zâlim toplumu doğru yola iletmez.**
Gelelim, ikinci örneğe:

Mahmut Özdemir Meali
Allah ona Mülk'ü / Yönetim'i / İktidar'ı verdi diye, rabbi hakkında İbrahim ile tartışan kimseye bakıp görmedin mi? Hani, İbrahim: -"Hayat veren ve öldüren benim rabbimdir" dedi. O da: -"Ben, hayat veririm ve öldürürüm" dedi. İbrahim: -"Gerçekten Allah, Güneş'i Doğu'dan getiriyor. Sen de onu Batı'dan getir!" dedi. İnkâr eden kimse donup kaldı. Zâlim Kavm'i Allah hidayete eriştirmez.

Mehmet Çakır Meali
Resulüm!, Allah'ın iktidar verdiği Nemrut'a bak. Bir gün, İbrahim ve Tanrısı konusunda tartışıyorlardı: **İbrahim**: *Benim Rabb'im yaşatır ve öldürür.* **Nemrut**: *Ben de yaşatır ve öldürürüm.* **İbrahim**: *Allah güneşi doğudan çıkarıyor, sen batıdan çıkar hadi!* deyince, nankör Nemrut donakalmıştı. Allah, daha kendisini tanıyamamış saygısız toplumlara yol vermez.

Mehmet Çoban Meali
Allah bana hükümdarlık verdi diye şımarıp böbürlenerek Rabbi hakkında İbrahim ile tartışanı görmedin mi? Hani İbrahim, "Benim Rabbim diriltir, öldürür." demiş; O da, "Ben de diriltir, öldürürüm!" demişti. Bunun üzerine İbrahim, "Şüphesiz Allah güneşi doğudan getirir, sen de güneşi batıdan getir!" deyince şaşırıp kaldı. Zaten Allah zalimler topluluğunu hidayete erdirmez.

Mehmet Okuyan Meali
Allah kendisine hükümdarlık verdiği için Rabbi hakkında İbrahim ile tartışmaya gireni (Nemrut'u) görmedin mi? Hani İbrahim "Rabbim yaşatan ve öldürendir." demişti. O da "Ben de yaşatır ve öldürürüm." demişti. [*] İbrahim, "Allah güneşi doğudan getirmektedir; sen de onu batıdan getir." demişti de o kâfir şaşakalmıştı. Allah zalimler topluluğunu doğru yola ulaştırmaz.

Burada kastedilen kişinin Nemrut olduğu genel kabul görmektedir. Rivayete göre, bu azgın kişi yanına aldığı iki kişiden birini sağ bırakıp diğerini öldürerek kendince Hz. İbrahim'i mağlup etmeye çalışmıştı.

Mehmet Türk Meali

Allah, kendisine hükümdarlık verdi diye şımararak, rabbi konusunda İbrahim ile tartışmaya girişen[1] (adamın yaptıklarını,) bilmiyor musun? İbrahim ona: "Benim Rabbim, hem diriltir hem de öldürür." deyince o: "Ben de hem diriltir hem de öldürürüm." dedi. Bunun üzerine İbrahim: "Allah, güneşi doğudan getiriyor, haydi sen de onu batıdan getir, bakalım." deyince o kâfir, şaşırıp kaldı. Şüphesiz Allah, böyle zalim bir toplumu, asla dosdoğru yola ulaştırmaz.

1 Bu âyette ve diğer bazı âyetlerde Hz. İbrahim'le uğraştığı ve onu ateşe atma emrini verdiğinden bahsedilen bu adamın, rivâyetlere göre Nemrut olduğu söylenmektedir. Nemrut, Hz. İbrahim'in yaşadığı dönemde ülkenin hükümdarının veya makamının ismi, olabilir. Bu bilgilerin çoğu, Yahûdî kökenli olup efsanevî rivâyetlerden ibarettir ve üzerinde durmaya değer nitelikte değildir. Esasen şahsın kimliği değil, temsil ettiği "tağuti yapı" önemlidir ve Kur'an da bu yapıyı ele almaktadır. Bk. (En'am: 76-80, Nahl: 26, Enbiyâ: 51-74, Şuara: 71-74, Ankebut: 16-25, Saffat: 85-98)

Muhammed Esed Meali
SIRF Allah kendisine hükümdarlık bağışladığı için İbrahim ile Rabbi hakkında münakaşa eden o [hükümdar]dan haberin yok mu? Hani İbrahim: "Rabbim hayat veren ve ölüm dağıtandır!" demişti. Hükümdar cevap vermişti: "Ben [de] hayat verir ve ölüm dağıtırım!" İbrahim: "Allah güneşi doğudan doğdurur; öyleyse sen de batıdan doğdur!" demişti. Bunun üzerine, hakikati inkara şartlanmış olan o kişi hayretler içinde kaldı: Allah [bile bile] zulüm işleyen [251] toplumu hidayete erdirmez.

251 Muhammed Abduh'a göre, burada atıfta bulunulan zulüm, "kişinin Allah'ın gösterdiği [hidayet] ışığından kasıtlı olarak uzaklaşması"nı ifade eder (Menâr III, 47).

Mustafa Çavdar Meali
Allah kendisine hükümdarlık verdi diye şımarıp, Rabbi hakkında İbrahim'le tartışmaya gireni görmedin mi? İbrahim: "Benim Rabbim yaşatır ve öldürür." demişti. O da: "Ben de öldürür ve yaşatırım." demiş. İbrahim de: "Benim Rabbim, güneşi doğudan getirir; haydi sen de onu batıdan getir!" deyince, o kâfir şaşırıp kalmıştı. Allah, haddini aşan zalimleri emellerine ulaştırmaz. 6/80...83, 10/31

Mustafa İslamoğlu Meali
Sırf Allah kendisine hükümranlık verdi diye[479] Rabbi hakkında İbrahim'le tartışan kimseye baksana! O zaman İbrahim demişti ki: "Benim Rabbim hayat veren ve öldürendir". O cevap verdi: "Ben de hayat verir ve öldürürüm." İbrahim: "Allah güneşi doğudan getirir, hadi sen de onu batıdan getir!" demişti de, küfre gömülen bu herif donakalmıştı:[480] Evet, Allah zulme gömülmüş bir topluma asla rehberliğini bahşetmez.

[479] Zımnen: İktidarın gerçek kaynağı Allah'tır; kaynağına yabancılaşan iktidar Nemrud üretir. [480] Nemrud'un "Ben de hayat verir ve öldürürüm" iddiası bir muğalata (demagoji) idi. Hz. İbrahim ikinci teklifi yapmakla onun muğalatasının önünü kesmiş oldu.

Ömer Nasuhi Bilmen Meali
Sen görnedin mi Allah Teâlâ kendisine mülk verdiği için İbrahim ile Rabbi hakkında mücadelede bulunanı? O zaman İbrahim: «Rabbim, o Zât-ı zîKudrettir ki, diriltir ve öldürür deyince «Ben de diriltir ve öldürürüm,» demişti. İbrahim: «Şüphe yok ki, Allah Teâlâ güneşi maşrıktan getirir. İmdi sen onu mağrıb tarafından getir,» deyince de o kâfir (acizlikle) şaşkınlaşıp kalmıştı. Ve Allah Teâlâ zalimler gürûhuna hidâyet etmez.

Suat Yıldırım Meali
Allah kendisine hükümdarlık verdiği için şımararak Rabbi hakkında İbrâhim ile tartışan kişinin haline bir baksana! İbrâhim ona: "Benim Rabbim hayatı veren ve hayatı alandır. " deyince O: "Ben de yaşatır ve öldürürüm. " dedi. Bunun üzerine İbrâhim: "İşte Allah güneşi doğudan doğduruyor, haydi sen de batıdan doğdur bakalım! "der demez kâfir donakaldı. Zaten Allah zalimleri hidayet etmez, emellerine kavuşturmaz.

{KM, Tesniye 32,39} Rivayete göre Nemrut hapishaneden iki adam getirterek birini öldürüp öbürünü hayatta bıraktıktan sonra, demagoji kabilinden böyle söylemişti. Fakat güneş deliline karşı hiç bir şey söyleyemedi.

Süleyman Ateş Meali
Allah, kendisine hükümdarlık verdi diye (şımararak) Rabbi hakkında İbrahim'le tartışanı görmedin mi? İbrahim: "Benim Rabbim O'dur ki yaşatır, öldürür" demişti. "Ben de yaşatır, öldürürüm" dedi. İbrahim: "Allah, güneşi doğudan getirir, sen de onu batıdan getir!" deyince inkar eden o adam şaşırıp kaldı. Allah, zalim toplumu doğru yola iletmez.

Süleyman Tevfik (1927)
Şunı gördün mü ki [²] Kendisine mülk ve pâdişâhlık virilmiş olan Nemrûd rabbi hakkında İbrâhîm ile mubâhase itdi. İbrâhîm: Rabbim yaradır ve öldürir didikde ben de öldürir ve yaşadırım didi. İbrâhîm: Allâh güneşi şarkdan doğırır sen onı garbdan doğdır didikde kâfir (Nemrûd) mebhût kaldı (şaşırub cevâb viremedi) Allâh hidâyeti kabûlden yüz çevirüb nefislerine zulm idenlere hidâyet itmez.

[2] 243 ünci âyetin notuna bak.

Süleymaniye Vakfı Meali
Allah bir krallık vermiş diye, İbrahim'e karşı Sahibi (Rabbi) hakkında delil getireni, gözünde canlandırmadın mı? İbrahim,

"Yaşatan ve öldüren benim Sahibimdir (Rabbimdir)!" dediğinde o, "Ben de yaşatırım, ben de öldürürüm!" dedi. İbrahim, "Allah, güneşi doğudan getirir, sen de batıdan getir!" deyince, âyetleri görmezlikten gelen o kişi dondu kaldı. Allah, yanlışlar içinde olan bir topluluğu yola getirmez.

Şaban Piriş Meali
Allah, kendisine hükümdarlık verdi diye, Rabbi hakkında İbrahim'le tartışmaya gireni görmedin mi? İbrahim:-Rabbim dirilten ve öldürendir, dediği zaman, O da:-Ben de öldürür ve diriltirim demiş. İbrahim de:-Allah, güneşi doğudan getirir, haydi sen de onu batıdan getir! deyince, o küfreden şaşırıp kalmıştı. Allah, zalim topluma doğru yolu göstermez.

Ümit Şimşek Meali
Allah'ın kendisine verdiği hükümranlıkla şımarıp da İbrahim ile Rabbi hakkında tartışmaya giren kimseyi görmedin mi? İbrahim "Benim Rabbim dirilten ve öldürendir" dediği zaman, o "Ben de diriltir ve öldürürüm" demişti. İbrahim ise "Benim Rabbim güneşi doğudan getirir; haydi, sen de onu batıdan getir" dedi ve o kâfir donup kaldı. Zaten Allah öyle zalimler güruhuna yol göstermez. (134)

(134) İbrahim Aleyhisselâm ile tartışan kişi, ülkede iktidarı elinde tuttuğu için, dilediğini öldürüp dilediğini de sağ bırakabileceğini öne sürüyor, bunu da Allah'ın diriltme ve öldürmesine benzetiyordu. Tâğutlardan söz eden âyetlerden hemen sonra gelen bu âyet, onların, insanları şaşırtmak için başvurdukları tuzakların en önemlilerinden birine işaret etmektedir ki, bu tuzak, kâinatta tecellî eden İlâhî fiilleri birbirinden soyutlayarak aralarındaki bağları koparmak şeklindedir. Böylelikle, İlâhî fiil ve tasarrufları birtakım kişilere, sebeplere, tabiat ve tesadüf gibi kavramlara dağıtmak için güya yol açılmış olmaktadır. Gerçekten de bu yolla insanların ne kadar kolaylıkla şaşkınlığa itildikleri ve hattâ imanlarını kaybettikleri, özellikle zamanımızda çok rahat bir şekilde gözlenebilmektedir. İbrahim Aleyhisselâmın bu cerbeze karşısındaki tutumu, azamet ve kibriya hakikatlerini öne sürerek şirkin muhaliyetini göstermek olmuştur. Gerçekten de, insan, hergün nicelerine tanık olduğu öldürme, diriltme, rızıklandırma, yaratma, şifa, ikram, af, hidayet gibi İlâhî fiilleri bütün varlık âlemindeki tecellîleriyle birlikte dikkate alırsa, bu fiillerin azameti görmekte ve imanını bir kat daha güçlendirmekte hiç zorlanmaz.

Yaşar Nuri Öztürk Meali
Allah'ın kendisine mülk ve saltanat verdiğini iddia ederek/Allah kendisine mülk- saltanat verdiği için, Rabbi hakkında İbrahim'le çekişeni görmedin mi? İbrahim şöyle demişti: "Benim Rabbim odur ki, hayat verir ve öldürür." O da şöyle demişti: "Ben de hayat veririm, ben de öldürürüm." İbrahim, "Allah, Güneş'i doğudan getiriyor, hadi sen onu batıdan getir!" deyince, küfre sapan o adam apışıp kalmıştı. Allah, zalimler toplumunu doğruya ve güzele kılavuzlamaz.

Eski Anadolu Türkçesi

bilmedüñ mi anı kim ḥüccetlaşdı ibrāhįm'e, çalabı'sında andan ötürü kim virdi aña Tañrı pādişāhlığı; ol vaḳt kim eyitti ibrāhįm: "çalabum oldur kim dirirür daħı öldürür." eyitti nemrūd: "ben dirürürin daħı öldürürin" ibrāhįm: "pes bayıḳ Tañrı getürür güneşi maşriḳdan; pes getür anı mağrıbdan. "pes ħayrān oldı ol kim kāfir oldı. daħı Tañrı ṫoğru yol göstermez ḳavma žālimler.

Satır Altı Meal (1534)

Görmez misin ʿaceblemez misin ol kimseyi kim çekişdi İbrāhīm bile TañrıTaʿālā ḥaḳḳında, Tañrı Taʿālā aña virdügi-çün pādişāhlıġı. Ol vaḳt kimİbrāhīm eyitdi: Benüm Tañrım oldur kim dirildür ve öldürür. Eyitdi: Ben daḫıdirildür-men ve öldürür-men. İbrāhīm eyitdi: Tañrı Taʿālā güneşi maşrıḳdan çıḳarur, sen güneşi maġribden getür, didi. Pes dili dutuldı ol kāfi-rüñ ki Nemrūddur. Daḫı Tañrı Taʿālā hidāyet virmez kāfir ḳavmlere.

Bunyadov-Memmedeliyev

(Ya Rəsulum!) Allahın verdiyi hökmranlıq üzündən (azğınlaşaraq) İbrahim ilə Rəbbi barəsində mübahisə aparan şəxsi (Nəmrudu) görmədinmi? (Və ya əhvalatını bilmirsən?) İbrahim: "Mənim tanrım həm dirildir, həm də öldürür", - dediyi zaman, o (Nəmrud): "Mən də həm dirildir, həm də öldürürəm", - demişdi. İbrahim ona: "Allah Günəşi şərqdən doğdurur, bacarırsansa, sən onu qərbdən doğdur!" – dedikdə, o kafir donub qalmışdı. Həqiqətən, Allah (özünə) zülm edənləri düz yola yönəltməz!

M. Pickthall (English)

Bethink thee of him who had an argument with Abraham about his Lord, because Allah had given him the kingdom; how, when Abraham said: My Lord is He who giveth life and causeth death, he answered: I give life and cause death. Abraham said: Lo! Allah causeth the sun to rise in the East, so do thou cause it to come up from the West. Thus was the disbeliever abashed. And Allah guideth not wrong doing folk.

Yusuf Ali (English)

Hast thou not Turned thy vision to one who disputed with Abraham(302) About his Lord, because Allah had granted him power? Abraham said: "My Lord is He Who Giveth life and death." He said: "I give life and death". Said Abraham: "But it is Allah that causeth the sun to rise from the east: Do thou then cause him to rise from the West." Thus was he confounded who (in arrogance) rejected faith. Nor doth Allah Give guidance to a people unjust(303).

302 The three verses 258-260 have been the subject of much controversy as to the exact meaning to be attached to the incidents and the precise persons alluded to, whose names are not mentioned. In such matters, where the Qur'an has given no names and the Prophet has himself given no indication, it seems to me useless to speculate, and still worse to put forward positive opinions. In questions of

learning, speculations are often interesting. But it seems to me that the meaning of the Qur'an is so wide and universal that we are in danger of missing the real and eternal meaning if we go on disputing about minor points. All three incidents are such as may happen again and again in any prophet's lifetime, and be seen in impersonal vision at any time. Here they are connected with Al Mustafa's vision as shown by the opening words of verse 258. (R).

303 The first point illustrated is the pride of power, and the impotence of human power as against Allah's power. The person who disputed with Abraham may have been Nimrod or some ruler in Babylonia , or indeed elsewhere. I name Babylonia as it was the original home of Abraham (Ur of the Chaldees), and Babylon prided herself on her arts and sciences in the ancient world. Science can do many wonderful things; it could then; it can now. But the mystery of Life baffled science then, as it continues to baffle science now, after many centuries of progress.

Abraham had faith, and referred back everything to the true Cause of Causes. A sceptical ruler might jestingly say: "I have the power of life and death." A man of science might say: "We have investigated the laws of life and death." Different kinds of powers lie in the hands of kings and men of knowledge. The claim in both cases is true in a very limited sense. But Abraham confounded the claimer by going back to fundamentals. "If you had the ultimate power, why could you not make the sun rise from the West?"
